

"Namaz kılmak ve büyük günahları işlememek ne derece hakikî bir vazife-i insaniye!" Bu ifadeye göre, dünya işleri hakiki olmayan vazife midir?

İnsan dünyaya iman, marifet ve ubudiyet için gönderilmiştir; asıl vazifesini ihmal etmemeli, dünyayı gaye edinmemelidir. Dünya işleri de ahiret hesabına olduğu sürece iyidir, aksi takdirde asıl vazifeyi terk etmektir. Dünya işlerinin geçici bir meşgale olduğu unutulmamalıdır. Allah dileseydi, nimetlerini vasitasız olarak da ihsan ederdi.

Eğer dünya işleri insana kulluk vazifesini unutturuyorsa, o zaman bu işler onun düşmanı olurlar. Ama dünyalık işler kulluk vazifesine bir engel teşkil etmiyorsa, onların tümü de ibadet hükmüne geçer.

Mesela, bir inşaat işçisi günlük çalışması içinde vakit namazlarını kılıyorsa, inşaattaki bütün çalışma ve gayretleri ibadet olur ve ahiret hesabına yazılır.

İslam dini kimseye muhtaç olmamak için çalışmayı, zengin olup zekât vermeyi teşvik eder. Dünya işleri ile kulluk vazifesini birlikte ifa etmek lazım. **Ne dünya için ahiret ihmal edilmeli ne de ahiret için dünya terk edilmelidir.** Kulluk vazifesinin ihmal edilmesi ve ibadetlerin aksatılması durumunda, sadece dünyaya çalışmak ibadet yerine geçmez.

Netice-i hilkat: Yaratılışın gayesi, sebebi ve neticesi demektir. Mesela, Güneş'in netice-i hilkati, ubudiyet edilen bu dünyaya ısı vermek ve aydınlatmaktır. Bal arısının netice-i hilkati ise, ibadet edilen bu ortmda bal yapmaktır. Çünkü ibadet tümünden kesildiği zaman kıyamet kopacak ve bunların vazifeleri de duaracaktır.

Canlı ve cansız, bütün mahlûkatın yaratılış gayesi ve netice-i hilkati vardır.

"Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk (ibadet) etsinler diye yarattım." (Zariyat, 51/56)

fermanıyla Rabbimiz cinlerin ve insanların niçin yaratıldıklarını ifade buyurmuştur.

Bulutların netice-i hilkati yağmur, ipek böceğinin netice-i hilkati ipek, ağaçların netice-i hilkati meyve olduğu gibi, **insanın netice-i hilkati de iman, marifet, ubudiyet, dua, zikir ve tefekkürdür.**